

MEZI SPOLUPRACÍ OBCÍ A JEJICH SLUČOVÁNÍM

BETWEEN INTER-MUNICIPAL COOPERATION AND MERGING OF MUNICIPALITIES

doc. Mgr. Pavel Šaradín, Ph.D.

Katedra politologie a evropských studií FF UP v Olomouci
Křížkovského 12, Olomouc 771 80
e-mail: pavel.saradin@upol.cz

Klíčová slova:

Meziobecní spolupráce, místní akční skupiny, slučování obcí

Keywords:

Inter-municipal cooperation, Local action groups, Merging of municipalities

Abstrakt:

Článek nabízí přehled názorů členů místních akčních skupin, který čerpá z dat sociologického šetření mezi členy MAS. MAS patří k nejpůvodnějším formám meziobecní spolupráce a je založena na dobrovolné kooperaci veřejné správy, soukromé a občanské sféry. Analýza ukazuje, že tato forma spolupráce je vhodným nástrojem proti slučování obcí.

Abstract:

The article presents an overview of opinions of the members of Local actions groups in the Czech Republic. Datased is based on a sociological survey between actors od LAG. LAGs are one of the most popular forms of an inter-municipal cooperation and depends on voluntary and institutionalized cooperation between actors representing public, private and civic sectors. Analyses show that this form of cooperation is a good example which saves small municipalities before the merging.

Úvod

Téma spolupráce obcí nabývá v posledních letech v oblasti výzkumu na intenzitě. Má se totiž za to, že Česká republika je pro ně ideálním prostředím, a to kvůli své značné obecní rozdrobenosti. K nejrozšířenějším formám této spolupráce patří dobrovolné svazky obcí (nazývané též mikroregiony), jichž je v současnosti v ČR více než 550, a místní akční skupiny (MAS). Ty patří k dynamicky se rozvíjejícím platformám spolupráce a jejich výhodou je to, že se zapojením aktérů mimo oblast veřejné správy dokáží velmi aktivně podílet na řešení problémů, s nimiž se potýká samospráva i státní správa. MAS svou strukturou umožňují širší zapojení občanů, neziskových organizací a místních podnikatelů do života v obcích. MAS tak ve své podstatě navazují na trend patrný zhruba od 70. let 20. století, kdy se zásadněji rozvíjí participativní forma demokracie, což mimochodem v posledním desetiletí začíná být typické i pro země střední a východní Evropy.

MAS do ČR dorazily zhruba s desetiletým zpožděním od doby, kdy tato platforma spolupráce vznikla v západní Evropě. [3] V roce 2001 začala informační a propagační kampaň ohledně metody LEADER a po přípravném období bylo na začátku roku 2005 zaregistrováno již 41 MAS. Postupem času vznikají další MAS, a to se značnou dynamikou, o rok později jich bylo v ČR již 123. Metodou LEADER bylo podpořeno do roku 2013 celkem 112 MAS, mnohé z nich byly velmi úspěšné. Ministerstvo zemědělství se pokusilo o hodnocení jejich aktivit, vzrůstající kvalita činnosti MAS byla naprosto zřejmá: v letech hodnocení (2010–2012) se zvyšoval počet MAS v kategorii A a B (nejlepší MAS) a snižoval v kategorii C a D (horší a nejhorší MAS). K 1. 5. 2015 již v ČR evidujeme 181 MAS. Naprostá většina MAS je sdružena v Národní síti MAS (171 členů), která plní velmi důležitou úkolů a aktivně svým členům pomáhá v jejich činnosti.

MAS tedy ukazují příklad vhodné a úspěšné spolupráce obcí, která je řešením efektivity pro země s větším počtem malých obcí. Druhým řešením je totiž právě slučování (malých) obcí. Cílem článku je tedy ukázat, jakým způsobem vnímají samotní aktéři naplatformě MAS tuto formu spolupráce a že její životaschopnost je aktivní zábrou pro případné slučování obcí. Nejdříve se budeme věnovat debatě ohledně slučování, poté analýze sociologického šetření mezi aktéry MAS.

1. kapitola

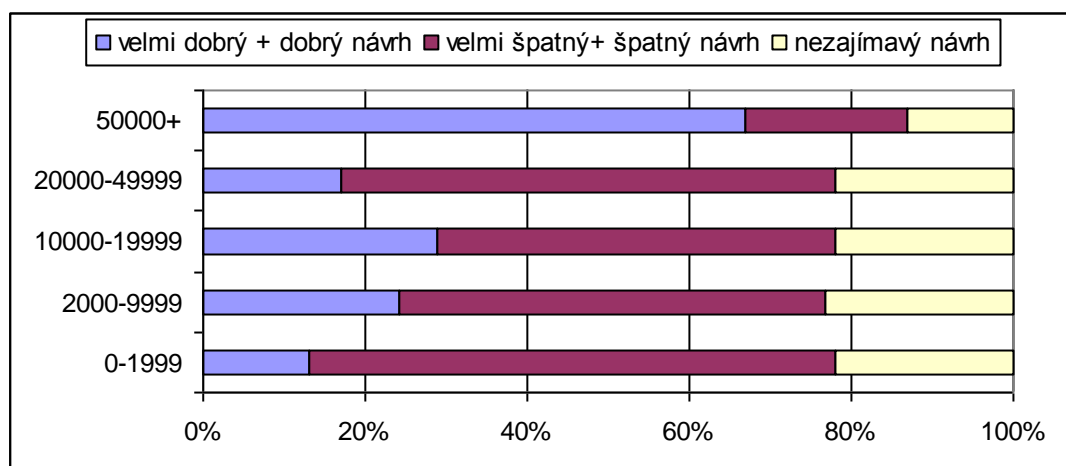
V České republice se uskutečnilo v posledních letech několik šetření mezi starosty i dalšími respondenty z oblasti veřejné správy (například zastupiteli), jejichž součástí byla také problematika spolupráce obcí či jejich případného slučování. Jak již bylo řečeno, značná obecní rozdrobenost ke spolupráci přímo vybízí, v České republice je navíc velmi početné zastoupení menších obcí. Méně než 1 tisíc obyvatel má více než 80 % obcí. Všechny dosavadní výzkumy ukazují, že respondenti (zejména starostové, popřípadě zastupitelé) slučování obcí odmítají. Zároveň však starostové malých obcí upozorňují, že stát stále více zvyšuje nejrůznější administrativní nároky a vyvíjí takové ekonomické tlaky, a to pravděpodobně se záměrem, aby na samostatnost obce rezignovaly a sloučily se s větší obcí či městem.

Analyzujeme-li problémy komunální politiky, k těm, které je způsobují, patří značná obecní roztržitost. Předpokládá se, že malé obce nejsou dostatečně efektivní a nedokáží zajistit služby, které ze zákona mají obstarávat. Proto se několikrát v debatách o reformě veřejné správy hovořilo o možnosti jejich slučování, politická vůle však k tomuto kroku u nás není. Přednost dostává meziobecní spolupráce, která by jak efektivitu, tak zajištění služeb mohla zajistit.

Lze předpokládat, že slučování obcí budou více nakloněni ti, jichž se to netýká. Tedy starostové větších obcí a měst. Naopak souhlas jistě nevyjádří představitelé malých obcí.

Z grafu č. 1 vyplývá, že v tomto směru skutečně na velikosti obce záleží, protože slučování obcí podporují především zastupitelé velkých měst, jichž se tento typ reformy netýká. Zjevné je to u kategorie nad 50 tisíc obyvatel. Naopak v případě nejmenších obcí, do 1 999 obyvatel, slučování považuje za dobrý návrh necelá pětina zastupitelů.

Graf 1: Názory na slučování obcí

Zdroj: Proměny městských zastupitelstev v evropské perspektivě (2009).

Sociologický ústav realizoval v roce 2005 výzkum, který se týkal spolupráce obcí. Jeho součástí byla i anketa vedená ve svazcích obcí. Jedna z otázek směřovala k případným důsledkům slučování obcí. Počet respondentů činil 156 a dotazováni byli především tajemníci a manažeři svazků. Tabulka 1 ukazuje, že případným sloučením obcí by se zhoršil pocit přináležitosti k obci, pocit solidarity a podmínky pro demokracii vůbec. Mezi respondenty výzkumníci nezaznamenali ani v jednom ohledu většinový názor na to, že se něco zlepší.

Tabulka 1: Důsledky slučování obcí (% odpovědí)

Oblast	Zhoršení	Ani – ani	Zlepšení	Celkem
Podmínky pro místní demokracii	56	40	4	100
Efektivita zajištění služeb v obci	32	36	32	100
Spravedlivé rozdělení veřejných služeb	44	44	13	100
Pocit solidarity mezi občany města	58	36	6	100
Politická aktivita občanů	44	50	6	100
Rozsah obecních služeb	27	41	32	100
Kvalita výkonu úředníků místní veřejné správy	18	48	34	100
Pocit přináležitosti k obci	67	27	6	100

Zdroj: Spolupráce obcí 2005, SOÚ AV ČR, anketa ve svazcích obcí. [4]

Otázka: Sloučení obcí však může mít různé důsledky. Řekněte, vedlo by podle Vás sloučení obcí ke zlepšení nebo ke zhoršení vzhledem k dále vyjmenovaným okolnostem? 1 znamená spíše zhoršení, 2 ani zhoršení ani zlepšení, 3 spíše zlepšení.

Existuje však vedle slučování, které by mělo nejspíše povinný charakter, také dobrovolné slučování. Po roce 1989 se v ČR sloučilo zhruba 30 obcí, většina z nich měla méně než 200 obyvatel. Ačkoliv tedy neexistuje politická vůle ke slučování, odborná veřejnost v některých návrzích spatřovala přiblížení se k tomuto kroku: „Jedním z důvodů, proč legislativa věnuje partnerství obcí realizovanému formou jejich svazků značnou pozornost, je očekávání, že touto nebo podobnou cestou by se postupně mohla ubírat funkční integrace a na ni pak navazující i strukturální integrace malých samosprávných obcí – a tím pádem i konsolidace roztržité územně-správní struktury ČR.“ [1]

2. kapitola

V roce 2015 jsme v rámci projektu *Projekt MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadu* (nositelem bylo Sdružení místních samospráv ČR) uskutečnili sociologické šetření se členy MAS, přičemž jsme chtěli získat informace o názorech, postojích a zkušenostech s vybranými aspekty činnosti MAS. Rozhodli jsme se netázat pouze starostů, jako tomu obvykle bývá, ale i dalších aktérů MAS. Uskutečnili jsme 774 strukturovaných konzultačních rozhovorů, respondenti nebyli předem vybráni podle žádné kvóty, pouze jsme trvali na zapojení všech MAS a (přibližném) dodržení stejného poměru zástupců všech tří segmentů MAS (veřejná správa, místní zaměstnavatelé, neziskové organizace). Třetinový poměr se nám podařilo zhruba dodržet, nejvíce odpovědí jsme získali od členů místní samosprávy, což byli především starostové, (37 %), dále od místních zaměstnavatelů (33 %) a nakonec od příslušníků neziskového sektoru (30 %). V žádném případě si nečiníme nárok na reprezentativnost souboru, naše zjištění však podtrhují či naznačují určité tendence.

Absenci kvótního výběru jsme chtěli alespoň částečně vyvážit tak, abychom sociologické šetření uskutečnili s dostatečným množstvím respondentů, kteří reprezentují různé velikostní skupiny obcí. V odborné literatuře je prokázáno, že právě velikost obce má vliv na řadu věcí, od kvality místní demokracie až po efektivitu. [2] Obce jsme rozdělili podle počtu obyvatel do čtyř kategorií: do 500, od 501 do 1000, od 1001 do 2000 a nad 2000 obyvatel. Rozdělení dle počtu obyvatel bylo vcelku rovnoměrné, respektive ve výše uvedených kategoriích odpovědělo 26 %, 25 %, 20 % a 29 % respondentů.

Výzkumný dotazník obsahoval 20 otázek. Chtěli jsme především zjistit, jak vnímají respondenti-členové MAS tuto platformu meziobecní spolupráce a které její aktivity upřednostňují či prosazují. V následujícím analytickém přehledu představujeme odpovědi na tyto problémy, dále pak vybrané postoje, a to zejména ve vztahu k jednotlivým kategoriím respondentů (skupiny zástupců místní samosprávy /uvolnění i neuvolnění starostové/, místních zaměstnavatelů a neziskového sektoru) a ke kategoriím respondentů dle velikosti obcí. V každé tabulce je kvůli lepší přehlednosti uvedeno i zestručněné znění otázky.

V tabulkách se vždy jedná o sloupcová procenta. Poslední sloupec (Celkem) obsahuje četnosti za všechny respondenty v datovém souboru. Předchozí sloupce pak zobrazují četnosti za jednotlivé skupiny respondentů podle příslušné vysvětlující proměnné. Mezi skupinami respondentů (sloupci) je vhodné srovnávat jednotlivé kategorie vysvětlované proměnné - tedy srovnávat hodnoty na témže řádku.

3.kapitola

V úvodu jsme uvedli, že MAS v posledních letech (programové období 2007–2013) zvyšovaly kvalitu své činnosti. Proto jsme se respondentů zeptali na jejich, tedy vnitřní hodnocení. Nakolik jsou pro ně MAS přínosné, respektive v čem? Naprostá většina spolupráci na platformě MAS hodnotí jako přínosnou, 56 % tvrdí, že umožňuje efektivnější řešení problémů, 40 % se domnívá, že přínosem jsou spíše informace a kontakty. Nepatrně skeptičtější jsou pak jen místní zaměstnavatelé (tabulka 2), efektivní přínos řešit problémy nevidí ani polovina z nich.

Tabulka 2: Přínos spolupráce na platformě MAS pro obce

Ot.: Je spolupráce s MAS pro vaši organizaci přínosná?	Kategorie respondentů			Celkem
	místní samospráva	místní zaměstnavatelé	neziskový sektor	
Ano, umožňuje nám efekt. řešení problémů	58,9	48,1	59,6	55,5
Ano, ale přínosem jsou spíše informace a kontakty	36,6	45,1	37,6	39,7
Ne	1,1	3,4	1,4	2,0
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj : Konzultace projektu (2015)

MAS nelze redukovat pouze na ekonomický přínos do jednotlivých oblastí. Jejich role spočívá zejména v síťování, navazování a udržování kontaktů, facilitaci a koordinaci aktiv na území, kde působí. Naprostá většina respondentů ve všech třech kategoriích vidí roli MAS zejména ve zvyšování zapojování občanů do života v obcích na daném území. Totožně tento postoj zaujímají ve všech čtyřech velikostních kategoriích obcí (cca 95 % respondentů, viz tabulka 3), což je pro další činnost MAS velmi podstatné.

Tabulka 3: Soustředit se na zvyšování zapojování občanů

Ot.: „Řekněte mi, zda by MAS měly do budoucna plnit i následující úlohy?“		Velikost obce 4 kategorie				Celkem
		<= 500	501 - 1000	1001 - 2000	2001+	
Soustředit se na zvyšování zapojování občanů do života obcí MAS	ano	94,4	97,8	93,9	96,4	95,7
	ne	5,1	1,6	3,4	1,8	2,9
	NEVÍM	,5	,5	2,7	1,8	1,3
Celkem		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj : Konzultace projektu (2015)

V šetření jsme se dotazovali na konkrétní úkoly, které by dle respondentů měly MAS zajišťovat. Naprostá většina odmítla (přes 80 %) přebírání kompetencí v oblasti samosprávy i přenesené působnosti. Otázka 8 pak obsahovala baterii několika proměnných, prostřednictvím nichž jsme zjišťovali názory na to, jaké aktivity by v budoucnu MAS měly zajišťovat, aby došlo ke zkvalitnění služeb občanům. Dále v textu budeme pracovat s těmito proměnnými.

V tabulce 4 vidíme, že 56 % respondentů by uvítalo společného administrativního pracovníka. Největší podporu a zároveň nejsilnější odmítnutí při zajištění tohoto pracovníka zaznělo z kategorie místní samospráva.

Tabulka 4: Zajištění společného administrativního pracovníka

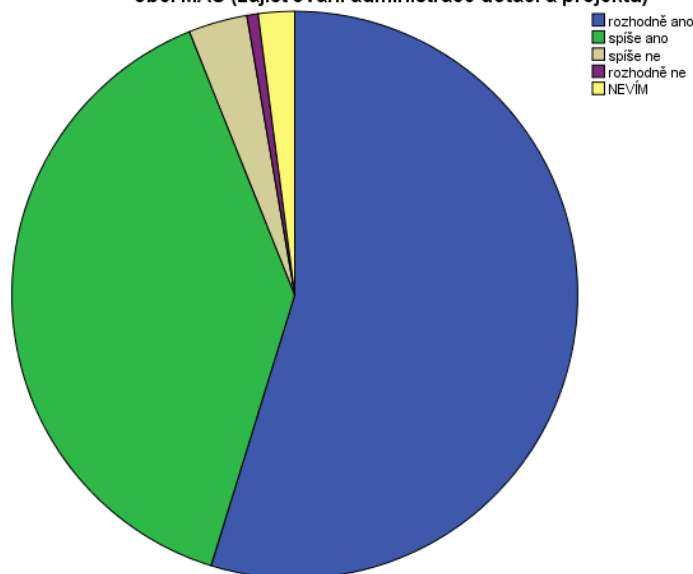
Ot.: Přispělo by k zefektivnění místních samospráv a ke zkvalitnění služeb občanům, pokud by MAS zajišťovaly následující aktivity?		Kategorie respondentů			Celkem
		místní samospráva	místní zaměstnavatelé	neziskový sektor	
Spol. administrativní pracovník pro samosprávy v rámci členských obcí MAS	ano	58,8	52,1	58,5	56,5
	ne	37,8	31,3	30,0	33,3
	NEVÍM	3,4	16,7	11,5	10,2
Celkem		100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj : Konzultace projektu (2015)

Vedle osoby administrativního pracovníka, který by mohl přispět k zefektivnění a zkvalitnění služeb občanům, jsme se rovněž dotazovali na existenci společného projektového a dotačního pracovníka. Což je pozice, kterou mimochodem MAS řadu let využívají. Jak je vidět z grafu 2, podpora je enormní. Rozhodně a spíše pro je 94 % dotázaných. U této otázky neexistovaly statisticky významné rozdíly v odpovědích na základě jiných proměnných (typ respondenta, velikost obce, typ starosty atd.).

Graf 2: Společný projektový a dotační pracovník

8b - zajištění aktivit - společný projektový a dotační pracovník v rámci členských obcí MAS (zajišťování administrace dotací a projektů)

Zdroj : Konzultace projektu (2015)

Výrazný požadavek vznášejí členové MAS i na společného koordinátora (tabulka 5), který by měl na starosti zaměstnanost na daném území MAS (65% podpora). Statisticky významný rozdíl jsme našli pouze mezi uvolněnými a neuvolněnými starosty, a to navíc jen u odpovědi *nevím*. Jinak byly všechny skupiny respondentů více méně ve shodě.

Tabulka 4: Zajištění společného koordinátora zaměstnanosti

Ot. Přispělo by k zefektivnění místních samospráv a ke zkvalitnění služeb občanům, pokud by MAS zajišťovaly následující aktivity?		Starostové		Celkem
		Uvolněný starosta	Neuvolněný starosta	
společný koordinátor pro oblast zaměstnanosti v rámci členských obcí MAS	ano	64,6	66,7	65,1
	ne	32,3	21,1	29,7
	NEVÍM	3,1	12,3	5,2
Celkem		100,0	100,0	100,0

Zdroj : Konzultace projektu (2015)

Obecně je na MAS oceňována její osvětová i vzdělávací činnost. V tomto směru si tři čtvrtiny respondentů přejí, aby právě MAS zajišťovaly vzdělávání starostů v oblasti veřejné správy (tabulka 5). Paradoxně právě u starostů se našel nejvyšší podíl odpůrců této aktivity, i když se jedná jen o 21,6 % z jejich celkového počtu. Místní zaměstnavatelé pak patřili k těm, kde se výrazněji objevila odpověď *nevím*.

Tabulka 5: Zajištění vzdělávání starostů

Ot. Přispělo by k zefektivnění místních samospráv a ke zkvalitnění služeb občanům, pokud by MAS v budoucnu zajišťovaly následující aktivity?		Kategorie respondentů			Celkem
		místní samospráva	místní zaměstnavatelé	neziskový sektor	
pravidelné vzdělávání starostů v oblasti veřejné správy	ano	75,7	71,3	76,0	74,3
	ne	21,6	14,2	14,7	17,1
	NEVÍM	2,6	14,6	9,2	8,6
Celkem		100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj : Konzultace projektu (2015)

Necelých 60 % respondentů by uvítalo zajištění právních služeb v rámci MAS. Nejmenší podporu má tato idea v největších obcích našeho souboru, tedy nad 2000 obyvatel (tabulka 7), a současně má tato služba nejvíce odpůrců mezi respondenty z řad místní samosprávy, tedy zejména starosty (tabulka 8). V tabulce 8 zaznamenáváme odpovědi na stejný požadavek, nicméně v kategoriích tří skupin respondentů. Největší (61 %), ale i nejmenší (36 %) podporu jsme zaznamenali mezi respondenty z oblasti místní samosprávy.

Tabulka 7: Zajištění právních služeb

Ot. Přispělo by k zefektivnění místních samospráv a ke zkvalitnění služeb občanům, pokud by MAS v budoucnu zajišťovaly následující aktivity?		Velikost obce 4 kategorie (2)				Celkem
		<= 500	501 - 1000	1001 - 2000	2001+	
zajištění právních služeb v rámci členských obcí MAS	ano	58,9	64,5	57,4	52,7	58,2
	ne	33,5	26,9	30,4	35,6	31,9
	NEVÍM	7,6	8,6	12,2	11,7	10,0
Celkem		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj : Konzultace projektu (2015)

Tabulka 8: Zajištění právních služeb

Ot. Přispělo by k zefektivnění místních samospráv a ke zkvalitnění služeb občanům, pokud by MAS v budoucnu zajišťovaly následující aktivity?		Kategorie respondentů			Celkem
		místní samospráva	místní zaměstnavatelé	neziskový sektor	
zajištění právních služeb v rámci členských obcí MAS	ano	60,8	56,3	57,6	58,3
	ne	35,8	28,3	29,0	31,3
	NEVÍM	3,4	15,4	13,4	10,3
Celkem		100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj : Konzultace projektu (2015)

Tabulka 9 zachycuje odpovědi na otázku, jestli by ke zkvalitnění služeb občanům vedlo zajištění (společných) účetních služeb. To však většina respondentů odmítla (61 %). Nejvíce proti byli respondenti z oblasti místní samosprávy (70 %), které reprezentují zejména starostové, nejméně proti byli místní zaměstnavatelé, avšak i v této kategorii šlo o jejich většinu (52 %).

Tabulka 9: Zajištění účetních služeb

Ot. Přispělo by k zefektivnění místních samospráv a ke zkvalitnění služeb občanům, pokud by MAS v budoucnu zajišťovaly následující aktivity?		Kategorie respondentů			Celkem
		místní samospráva	místní zaměstnavatelé	neziskový sektor	
zajištění účetních služeb v rámci členských obcí MAS	ano	26,1	34,2	29,5	29,8
	ne	70,1	51,7	59,4	60,8
	NEVÍM	3,7	14,2	11,1	9,4
Celkem		100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj : Konzultace projektu (2015)

Vytvoření tzv. odpadového svazku podporuje 59 % respondentů. Procentuální podpora však nijak lineárně nesouvisí s velikostí obce (tabulka 10). Mimochodem právě toto je již nyní velmi častou aktivitou MAS. Nadprůměrné hodnoty najdeme pouze mezi respondenty z obcí od 501 do 1000 respondentů. U všech ostatních velikostních skupin odchylky nenalezneme. Naopak významné rozdíly mezi postoji respondentů můžeme objevit v případě jejich kategorií (tabulka 10). Nejvyšší podíl odpůrců je mezi představiteli místní samosprávy, tedy starosty (38 %) a naopak nejvyšší podíl těch, kteří nevěděli, je mezi respondenty z neziskového

sektoru. Nejčastější odpověď *nevím* jsme zaznamenali v kategorii nejmenších obcí, přibližně 12 % dotázaných.

Tabulka 10: Vytvoření tzv. odpadového svazku

Ot. Přispělo by k zefektivnění místních samospráv a ke zkvalitnění služeb občanům, pokud by MAS v budoucnu zajišťovaly následující aktivity?		Velikost obce 4 kategorie (2)				Celkem
		<= 500	501 - 1000	1001 - 2000	2001+	
vytvoření tzv. odpadového svazku v rámci členských obcí MAS (výběrové řízení na svoz bioodpadu, svoz tříděného odpadu...)	ano	57,9	65,1	55,4	57,2	59,0
	ne	29,9	26,3	32,4	31,1	29,9
	NEVÍM	12,2	8,6	12,2	11,7	11,2
Celkem		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj : Konzultace projektu (2015)

Tabulka 11: Vytvoření tzv. odpadového svazku

Ot. Přispělo by k zefektivnění místních samospráv a ke zkvalitnění služeb občanům, pokud by MAS v budoucnu zajišťovaly následující aktivity?		Kategorie respondentů			Celkem
		místní samospráva	místní zaměstnavatelé	neziskový sektor	
vytvoření tzv. odpadového svazku v rámci členských obcí MAS (výběrové řízení na svoz bioodpadu, svoz tříd. Odpadu...)	ano	57,8	61,3	59,4	59,4
	ne	38,1	25,0	23,5	29,4
	NEVÍM	4,1	13,8	17,1	11,2
Celkem		100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj : Konzultace projektu (2015)

Na závěr tohoto bloku uvedme otázku, zda by měly MAS zabezpečovat servis k zajištění veřejné správy pro malé obce. Předpokládá se, a rovněž to dokládá řada výzkumů, že právě malé obce agendu veřejné správy považují za složitou a administrativně náročnou. Je zde rovněž větší podíl neuvolněných starostů. Pro bylo 55 % dotázaných, jejich odpovědi se však statisticky významně nelišily na základě velikosti obce. Naopak rozdíly se objevily v jednotlivých kategoriích respondentů (tabulka 11), ani ne tak v souhlasu, ale nesouhlasu. Nejvíce proti byli představitelé místních samospráv (37,7 %). Pokud bychom se podívali na kategorii obcí, pak to byli právě starostové z obcí pod 500 obyvatel, kde byl odpor k této službě nejvyšší (42,4 %).

Tabulka 12: Zajištění servisu veřejné správy pro malé obce

Ot. Přispělo by k zefektivnění místních samospráv a ke zkvalitnění služeb občanům, pokud by MAS v budoucnu zajišťovaly následující aktivity?	Kategorie respondentů			Celkem	
	místní samospráva	místní zaměstnavatelé	neziskový sektor		
servis k zajištění veřejné správy pro malé obce v MAS	ano	56,0	55,4	54,8	55,4
	ne	37,7	27,9	27,6	31,4
	NEVÍM	6,3	16,7	17,5	13,1
Celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	

Zdroj : Konzultace projektu (2015)

Závěr

V článku jsme ukázali, jaký názor v českém prostředí panuje ohledně případného slučování obcí s tím, že k tomuto kroku neexistuje politická vůle. Sami starostové však cítí ekonomický tlak, který by měl vést k větší spolupráci a někteří aktéři jej považují za krok k budoucímu slučování.

Pokud jde o MAS, tato platforma se dynamicky rozvíjí a ukazuje se, že je založena na maximální dobrovolnosti spolupráce a přestože aktéři veřejné správy netvoří ani polovinu členů, dokáže jí být nápomocna při řešení problémů. Cílem článku bylo zejména ukázat, jak MAS vidí její členové. MAS berou tuto platformu pozitivně a podporují zejména snahy zvyšovat zapojení občanů do života v obcích na daném území. K tomu, aby platforma mohla více zkvalitňovat služby občanům, uvítali by společného administrativního pracovníka, a to zejména společného projektového a dotačního pracovníka. Výraznější požadavek vznáší na společného koordinátora zaměstnanosti na daném území MAS (65% podpora). Nejvíce (75 % dotázaných) si přejí, aby MAS zajišťovaly vzdělávání starostů v oblasti veřejné správy.

Necelých 60 % respondentů by uvítalo zajištění právních služeb v rámci MAS. Většina respondentů odmítla, že by ke zkvalitnění služeb občanům vedlo zajištění účetních služeb, byť v tomto ohledu existovaly regionální rozdíly. Naopak vytvoření tzv. odpadového svazku podporuje 60 % respondentů. Respondenti se zároveň domnívají, že dosavadní rozvoj MAS vedl k tomu, že tato platforma jim „umožňuje (...) efektivnější řešení (...) problémů“ (55 %), naopak 40 % respondentů se kloní k názoru, že MAS jsou přínosem, ale spíše kvůli kontaktům.

Vzhledem k tomu, že v řídicím orgánu MAS ani v členské struktuře nesmí dosahovat podíl zástupců veřejné správy 50 %, bude spolupráce na této platformě vždy dobrovolná. V české legislativě ani neexistuje právní nástroj, který by se zabýval speciálně touto formou spolupráce obcí. Výše jsme uvedli, že k hlavním rolím MAS patří mj. facilitace, dotační pomoc a zapojování občanů. Nelze si představit přenášení pravomocí orgánů veřejné správy na MAS. Přesto je jejich role nezastupitelná. Tak jako prospívá participující občan, tak prospívá dobrovolně angažující se MAS.

Použité zdroje:

- [1] ILLNER, Michal. „Institucionalizované formy spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě a jejich právní regulace.“ In ČERMÁK, Daniel a Jana VOBECKÁ et al. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2011. 181 s. ISBN 978-80-7419-067-4
- [2] RYŠAVÝ, Dan a Pavel ŠARADÍN. *Zastupitelé českých měst a obcí v evropské perspektivě*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2011. 191 s. ISBN 978-80-7419-042-1.
- [3] TOMŠÍK, Karel. *Vývoj a perspektivy evropského venkova*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2009. 208 s. ISBN ISBN 978-80-7357-495-6
- [4] VAJDOVÁ, Zdenka a Daniel ČERMÁK. „Spolupráce obcí - anketa ve svazcích.“ In VAJDOVÁ, Zdenka, Daniel ČERMÁK a Michal ILLNER. *Autonomie a spolupráce: důsledky ustavení obecního zřízení v roce 1990*. Sociologické studie / Sociological Studies 06:2. Praha:

Sociologický ústav AV ČR. 108 s. ISBN 80-7330-086-9.

Dále byla použita Analýza sociologického šetření EChU (Konzultace projektu 2015)

Poděkování

Článek vznikl v rámci projektu TAČR (č. TD020323) Strategické plánování obcí, měst a regionů: výzvy, problémy, možnosti řešení.